

VERTĒJŪ ĪRANKĪAI: LATVIŪ IR LIETUVIŪ KALBŪ DVIKALBĒS LEKSIKOGRAFIJOS TRADICIJA

ANDREJS VEISBERGS

Santrauka

Seniausias ir patikimiausias vertĒjŪ darbo Īrankis – dvikalbis Ūodynas. Ne kartŪ istorijoje vertĒjai patys buvo ir dvikalbiŪ ŪodynŪ kŪrĒjai. Straipsnyje aptariama Latvijas ir Lietuvos – divieŪ kaimyniniŪ valstybiŪ ŪodynŪ kŪrimo raida, jŪ skirtumai ir paralelĒs. Jame teigiama, kad Latvija politiniu ir religiniu poŪiŪriu yra artimesnĒ Estijai (abi valstybĒs patyrĒ Vokietijas politinĒ ĪtakŪ ir protestantiŪskŪŪ liuteronŪ baŪnyĉios tradicijŪ, o Lietuvos istorija neatskiriama nuo katalikiŪskosios Lenkijos), o kalbos raidos, ir ypaĉ leksikografijos raidos, poŪiŪriu yra artimesnĒ Lietuvai, t. y. Ūioje srityje latviŪ ir lietuviŪ paralelĒs daug ryŪkesnĒs. Atsiradusi dĒl poreikio versti religinius, o vĒliau ir pasaulietinĒs literatŪros tekstus, latviŪ ir lietuviŪ kalbŪ leksikografija iŪgyveno tuos paĉius istorinius etapus: pirmŪjŪ dvikalbiŪ ŪodynŪ XVII a., tautinio Atgimimo laikotarpĪ XIX a. ir NepriklausomybĒs laikotarpĪ XX a. pradŪioje. Per paskutiniuosius dvideŪimt metŪ nepaprastai iŪaugus vertimo poreikiams atsirado ir labai daug naujŪ ŪodynŪ. Tarp jŪ dvikalbiai sudaro tik nedidelĒ dalĪ, bet vertĒjams ir toliau jie yra svarbiausi.